

ДО НАУЧНОТО ЖУРИ, УТВЪРДЕНО СЪС
ЗАПОВЕД НА РЕКТОРА НА СУ “СВ. КЛИ-
МЕНТ ОХРИДСКИ” ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА
ОТКРИТО ЗАСЕДАНИЕ ЗА ЗАЩИТА ОТ
ДОКТОРАНТА ПРИ КАТЕДРА “МЕЖДУ-
НАРОДНО ПРАВО И МЕЖДУНАРОДНИ
ОТНОШЕНИЯ” НА ЮРИДИЧЕСКИЯ ФА-
КУЛТЕТ ВАНИНА СИМЕОНОВА КОЛЕВА
НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД НА ТЕМА
“АНАЛИЗ НА ФУНКЦИИТЕ НА СВЕТО-
ВНАТА ТЪРГОВСКА ОРГАНИЗАЦИЯ”,
ПРЕДСТАВЕН ЗА ПРИСЪЖДАНЕТО Й НА
ОБРАЗОВАТЕЛНАТА И НАУЧНА СТЕ-
ПЕН “ДОКТОР” ПО ПРОФЕСИОНАЛНО
НАПРАВЛЕНИЕ 3.6 “ПРАВО”

Р Е Ц Е Н З И Я

от

проф. д-р Иван Владимиров
от УНСС

УВАЖАЕМИ КОЛЕГИ-ЧЛЕНОВЕ НА НАУЧНОТО ЖУРИ,

Със заповед на ректора на СУ “Св. Климент Охридски” съм утвърден за външен член на научното жури за провеждане на открито заседание за защита от докторанта при катедра “Международно право и международни отношения” на Юридическия факултет Ванина Симеонова Колева на дисертационния труд на тема “Анализ на функциите на Световната търговска организация”, представен за присъждането й на образователната и научна степен “доктор” по професионално направление 3.6 “Право”, научна специалност “Международно право и международни

отношения” – “Международно публично право”. На първото заседание научното жури ми възложи да съставя рецензия.

Запознаването с дисертационния труд позволява да се направят няколко извода.

Темата, на която авторката е посветила своя дисертационен труд, е актуална. Актуалността на тази тема произтича от нарастващата роля на СТО в създаването, поддържането и съхранението на международната търговска система. В непрекъснатото глоболизиращите се търговски отношения икономиката на държавите зависи все повече от международните правила, за изработването на които и за упражняването на контрол за спазването им СТО има съществени функции (с.1 от дисертационния труд).

Дисертационният труд е първото в българската правна литература цялостно самостоятелно изследване с монографична задълбоченост на функциите на Световната търговска организация. Досегашните публикации в Република България или третираат икономическите аспекти на дейността на СТО, или представляват части от университетски учебници по правни дисциплини, в които съобразно характера на изданието е осъществен кратък преглед на функциите на СТО (с.2).

Прилагането на аналитичния, историкоправния, нормативния и сравнителноправния методи е позволило на авторката да постигне целта на дисертационния труд, а именно: да анализира успешно функциите на СТО с цел ефективно възползване от предимствата на международната търговска система за икономически растеж на Република България, за подобряване на структурата на икономиката ѝ и за повдигане на жизнения стандарт на населението (с.1- 2)

Структурата на дисертационния труд от 252 страници изложение и 20 страници приложения е почти напълно съобразена с изискванията на чл.27, ал.2, изр. второ в редакцията според ДВ, бр.19 от 2011 г. на Правилника за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в

Република България. Тази структура обхваща заглавна страница, увод, изложение, разпределено в три глави, заключение, библиография, списък на използваните съкращения, както и схеми, таблици и други приложения, които поясняват изложението.

Използвана е цялата достъпна българска и чуждестранна литература. Библиографията обхваща 13 съчинения и 42 документа на български език, както и 76 съчинения и 59 документа на английски език. На някои от съчиненията и документите на английски език се извършва за първи път позоваване в български правен научен труд. Използваните съчинения са общо взето коректно цитирани.

Авторката критично оценява литературните източници. Тя не отбягва да изрази обосновано собствено мнение по засегнатите въпроси.

Основните твърдения на авторката са правилни и не възбуждат съмнение. *Дисертационният труд показва, че тя притежава задълбочени научни познания по специалността “Международно право и международни отношения - международно публично право”, по която е трудът, и че има способности за самостоятелни научни изследвания.* Такива познания и способности съгласно чл.6, ал.3 (нова, ДВ, бр.101 от 2010 г.), изр. второ от Закона за развитието на академичния състав в Република България са предпоставка за присъждане на образователната и научна степен “доктор”.

Съдържанието на дисертационния труд отговаря на изискванията на чл.6, ал.3 (нова, ДВ, бр.101 от 2010 г.), изр. първо от Закона за развитието на академичния състав в Република България. *В труда се съдържат научни и научноприложни резултати, които по мое мнение съставляват приноси в науката за международното право и международните отношения.*

Такива приноси са научните схващания, които авторката доразвива в него по засегнатите въпроси.

Принос е, например, изводът, че решенията на Уругвайския кръг за създаване на СТО представлява кулминацията на повече от половин век усилия за създаване на институционална основа за регулиране на световната търговия (с.32, абз. втори).

Приноси се съдържат и в извода, че Световната търговска организация е създадена на основата на организационната структура на ГАТТ и неговия секретариат. До голяма степен тя формализира една структура, изградена в продължение на цели 50 години. Самото създаване на СТО представлява опит Общото споразумение да се постави на сигурна организационна основа (с.32, абз. последен).

Приносен характер имат и предложенията на авторката за подобряване на функционирането на СТО, например, предложението за създаване на консултативен орган, съставен от представители на държавите-членки. По този начин по мнението на авторката могат да се формализират неформалните срещи между преговарящите страни, като се създадат нормативни гаранции за представителство на всички интереси (с.245).

Изводите и предложенията могат да се изпълдват в дейността на Министерството на икономиката, енергетиката и туризма и на Министерството на външните работи.

Съществени части от дисертационния труд са публикувани в три статии на докторантката, които са поместени в сборник “Научни трудове на Съюза на учените в България – Пловдив”, серия Б “Естествени и хуманитарни науки”, т.XV, 2012, с.208-213, 214-220 и 221-226.

Позволявам си да привлека вниманието на авторката върху някои части на дисертационния труд, които по мое мнение се нуждаят от допълване или уточняване.

От допълване с декларация за оригиналност се нуждае дисертационният труд. Такава декларация се изисква от чл.27, ал.2, изр. второ in fine в редакцията според ДВ, бр.19 от 1911 г. на Правилника за прилагане на Закона за развитието на

академичния състав в Република България. В случая изискуемата декларация следва да бъде представена от авторката в университета до или на насроченото за 20 юни 2014 г. открито заседание на научното жури.

От уточняване (изглежда най-подходящо в края на глава 1) се нуждае обвързаността на Република България от Споразумението за създаване на СТО. За читателя не е достатъчно вписването на наименованието ѝ заедно с датата на присъединяването, каквато е 01.12.1996 г., в приложение към дисертационния труд, озаглавено “Държави-членки, присъединили се към СТО след учредяването ѝ през 1995 г.”. Необходимо е поне да се посочи, че съгласието за обвързване на държавата ни бе изразено с приемането през 1996 г. от Народното събрание на Закон за ратификацията на това споразумение, който е обнародван в ДВ, бр.93 от 1996 г., както и че Споразумението за създаване на СТО заедно с приложенията към него е обнародвано в отделно книжно тяло, което съставлява приложение към ДВ, бр.67 от 2002 г. По такъв начин е изпълнено задължението по чл.25, ал.1 от Закона за международните договори на Република България за обнародване в ДВ на международните договори, които съставляват предмет на научен анализ от авторката. Желателно е в изложението да се посочат международните договори от тази група, които отговарят на изискванията на чл.5, ал.4 от Конституцията, а именно: ратифицирани са по конституционен ред, влезли са в сила за Република България и са обнародвани (в ДВ). Те съставляват част от вътрешното право на страната и имат предимство пред норми на вътрешното законодателство, които им противоречат.

Дисертационният труд по мое мнение щеше да спечели, ако отделните функции на СТО бяха изследвани не в реда, по който според признанието на авторката на с.2 са разписани в учредителния договор на организацията, а групирани според възприетата в съвременната наука за международното публично право класификация на функциите на класическа

международна организация, каквато е СТО, включително нормотворчески, контролни, юрисдикционни и санкционни функции.

Достоинство на дисертационния труд би представлявало избягването на неточности в цитирането на източниците, например, цитирането на български език “Статистиката на ГАТТ и СТО” в бележки № 16, 17, 18, 19, 27 и др. под линия, вместо в оригинал на английски език “Statistics...”, както е на посочената уеб страница на СТО, а именно: www.wto.org. Друг пример съставлява заявлението на авторката, че споделя мнението на редица анализатори (с19, р.2), а в бележка № 21 под линия на същата страница е цитиран само един автор.

Изтъкнатите отделни недостатъци не са в състояние да намалят достоинствата на дисертационния труд, които бяха отбелязани в началото на тази рецензия. Единият от тях, а именно: липсата на декларация за оригиналност, може и трябва да бъде отстранен още преди откритото заседание на научното жури. Посочването на другите недостатъци е предприето единствено за да се помогне на авторката по нейна преценка да ги избегне при евентуално издаване на труда, каквото издаване несъмнено ще предизвика интерес у широк кръг читатели. Тези недостатъци не се отразяват върху общата положителна оценка, която дисертационният труд безспорно заслужава.

Следователно, представеният на вниманието на научното жури от докторанта Ванина Симеонова Колева дисертационен труд на тема “Анализ на функциите на Световната търговска организация” за присъждане на образователната и научна степен “доктор” по мое мнение отговаря на изискванията на чл.6, ал.3 (нова, ДВ, бр.101 от 2010 г.), изр. първо и второ от Закона за развитието на академичния състав в Република България и на чл.27, ал.1 (нова, ДВ, бр.19 от 2011 г.), изр. първо и второ от Правилника за прилагане на този закон. Дисертационният труд съдържа научни и научноприложни резултати, които

представляват оригинален принос в науката за международното публично право. Той показва, че авторката му притежава задълбочени научни познания по специалността “Международно публично право”, по която е трудът, и че има способности за самостоятелни научни изследвания. В резултат на извършеното проучване на дисертационния труд смятам, че в случая са налице законовите условия за придобиване от кандидатката на образователната и научна степен “доктор”. В качеството ми на член на научното жури и рецензент изразявам положителното си становище по въпроса за присъждане на докторанта Ванина Симеонова Колева на претендираната от нея образователна и научна степен “доктор” по специалността “Международно право и международни отношения” – “Международно публично право” от професионално направление 3.6 “Право”.

София, 20 май 2014 година

ЧЛЕН НА НАУЧНОТО ЖУРИ-РЕЦЕНЗЕНТ:

(проф. д-р Иван Владимиров)